

Vég Andrea



# ÍRJUNK SZÉPEN, HELYESEN SÜNIVEL!



Írás- és helyesírás munkafüzet  
2. osztályosoknak

13., változatlan kiadás

Mozaik Kiadó – Szeged, 2013

# Mikor ö és mikor ő?

1. a) Olvasd el a szólásokat, közmondásokat!

Csöbörből vödörbe esik. Ebül jön, ebül megy. Úgy nő, mint a gomba.  
Az erdőnek füle van, a mezőnek szeme. Öreg ember nem vén ember.

b) Húzd alá azokat a szavakat, amelyekben ö és ő van!

2. Másold le a szavakat!

szőlő	_____	csengő	_____	fenyő	_____
cipő	_____	erdő	_____	felhő	_____

3. Másold le a szókapcsolatokat a füzetbe, és húzd alá az ő végű szavakat!

sűrű erdő, sötét felhő, fénylő csillag, lyukas tető, első osztály

4. Mi a különbség a szavak jelentése között? Készíts rajzot a füzetbe!  
Figyeld meg az ékezet jelentésmódosító szerepét!

török    török

5. Írd le tollbamondással a szókapcsolatokat! Javítsd a munkád!

csíkos mellény, kínos helyzet, süllyedő hajó, forró tea, olcsó dió

6. Fejtsd meg az alábbi találós kérdést! Írd le az írásfüzetbe azokat a szavakat, amelyekben ő-t találsz!

Sziklaszirten tanyázik,  
Levegőben vadászik,  
Csőre horgas, karma nagy,  
Magas égből le-lecsap...



7. Betűkapcsoló

lő \_\_\_\_\_  
ör \_\_\_\_\_  
bő \_\_\_\_\_

8. a) Dolgozz az írásfüzetben!

**m**

A vihar

Reggel az erdő verőfényes napra ébredt, enyhe szellő lengedezett. Dél előtt erős szél támadt, és sötét felhőket sodort magával.

**m**

Az állatok a vihar elől sietve menekültek a búvóhelyükre. Villám cikázott át az égen, erős csattanás követte.

**e**

A kis őz ijedten bújt a mamájához.

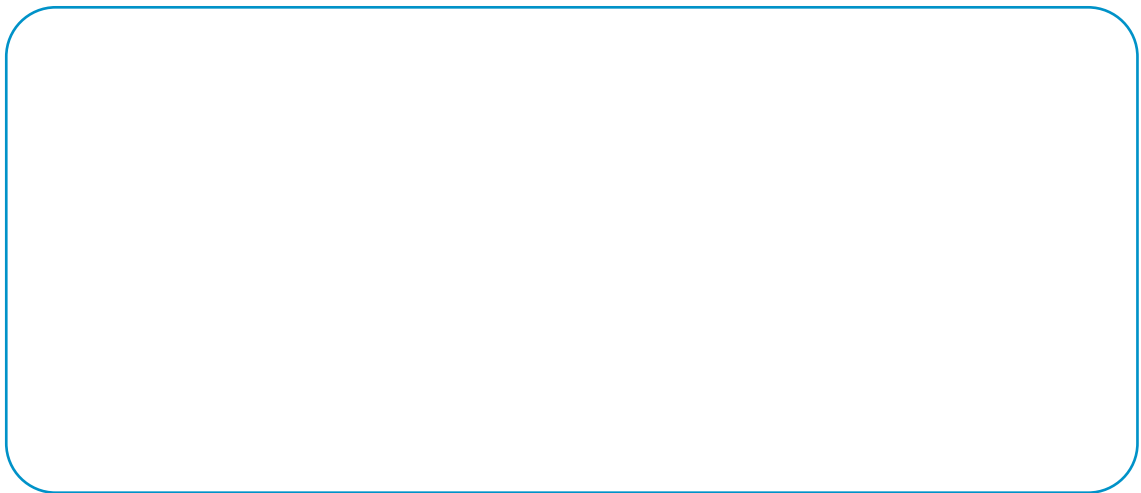
**t**

– Hallottad ezt a robajt? A tisztás mögött kidőlt egy fa! – mondta az őzmama.

**i**

szél, szellő... (Folytasd a hasonló jelentésű szavak gyűjtését!)

b) Készíts rajzot a viharról!



c) Húzd alá a mesében azokat a szavakat, amelyekben ő-t találsz!

9. Betűkapcsoló

őz

örk

kő

# Mikor ü és mikor ú?

1. a) Másold le a mondatokat az írásfüzetbe!

Tüsi selyemszoknyát varr magának.

Cérnát fűz a tűbe, gyűszűt húz az ujjára.

- b) Húzd alá azokat a szavakat, amelyekben **ü**-t találsz! Ejtsd ki hangosan a szavakat, hangoztasd hosszan az **ü**-t!

2. Másold le a szavakat az írásfüzetbe!

kesztyű, tű, gyűrű, fű, gyűszű, ül, tűz, füzet

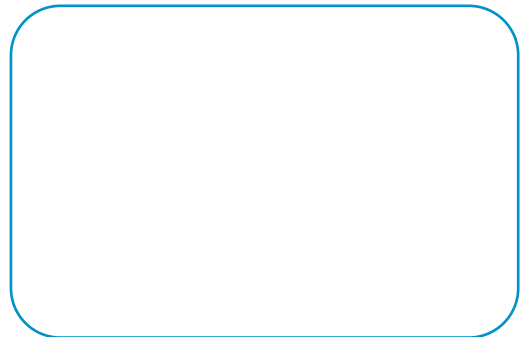
3. Másold le a szókapcsolatokat, és írd melléjük az ellentétüket!

mézízű szőlő, hűvös idő, könnyű cipő, jószívű tündér

mézízű szőlő - savanyú szőlő

4. Másold ki a találós kérdésből a hosszú magánhangzós szavakat az írásfüzetbe! Rajzold le a megfejtést!

A mezőről csűrbe viszik,  
a csűrben meg kicsépelik,  
két kő között megforgatják,  
vízzel, sóval megdagasztják,  
még a tűznek is kiteszik:  
jó annak, ki megéhezik. Mi az?



5. Írd a rajzok alá, hogy mit ábrázolnak!



## 6. Adj címet a mesének, és dolgozz az írásfüzetben!

m

Tündér Kata az erdő szélén  
vadvirágokat gyűjt. Jól tudja,  
melyiket szabad leszakítani. Kö-  
szörűt fűz a hajába.

m

– Milyen gyönyörű vagy! – csodálja Egérke. Hűvösre fordul az idő, a tündér indulni készül. Hirtelen sírva fakad, mert elveszett a gyűrűje.

e

– Ne búsulj, majd én megkeresem! – ajánlkozik Egérke.

t

A sűrű fűben hamar megtalálja a csillogó gyűrűt. Kata jókedvűen indul haza.

i

Gyűjts **ü**-re végződő szavakat! A mesében is találsz!

## 7. Fejtsd meg a találós kérdéseket! Húzd alá azokat a szavakat, amelyekben **ü** vagy **ű** van!

Ahová a vörös kutya fekszik,  
fű ott nem növekszik.  
Mi lehet ez a vörös kutya?

Fütyülve megütöget,  
visszaadnod nem lehet...  
Mi az?



## 8. Betűkapcsoló

ün

új

üz

úr

## Rokon értelmű szavak

1. Másold le a versrészletből az aláhúzott szavakat! Írj melléjük hasonló jelentésű szavakat a minta szerint!

Bazsalyog a Józsi, nyavalyog a Rózsi,  
futogat a Pétör, legurul a rétről, [...]  
csivitel a sármány, paripa a pányván,  
lovag ül a hátán, lovagol az Ádám [...].

(Nagy Bandó András: Mondóka)

bazsalyog: mosolyog, somolyog

---

---

---

---

---

---

---

---

2. Húzd alá a kakukktojást a hasonló jelentésű szavak között!

gőgös:        furfangos, kevély, dölyfös, pöffeszkedő

buta:        butus, tyúkeszű, mélabús, bugyuta

udvarias:   figyelmes, tapintatos, kíváncsi, szívélyes

3. Kösd össze, mely szólások illenek a rokon értelmű szócsoporthoz!

pityereg, szipog, sírdogál

Úgy nő, mint a gomba.

ballag, kullog, cselleng

Itatja az egereket.

növekszik, növöget, nődögél

Lassan megyünk messzire,  
úgy érünk a végire.

4. Másold le a **megy** szó rokonértelmű változatait helyesírásuk szerint csoportosítva!

jön, bolyong, kóvályog, kujtorog, sompolyog, jár

j

ly

---

---

---

---

---

---

---

---

5. a) Olvasd el a meserészletet!

Az erdő mélyén élt egy kicsi törpe. Olyan picike volt, mint egy párányi kis hangya.

Ez a csöpp teremtés korán reggel vízért indult a forráshoz. Aprócska lábaival szaporán lépkedett.

b) Húzd alá a részletben a **kicsi** szó rokon értelmű változatait!

6. Gyűjts rokon értelmű szavakat az alábbi tulajdonságokhoz!

nagy

---

---

---

pufók

---

---

---

ravasz

---

---

---

7. Írd a meserészletben a megfelelő helyre a megadott szavakat!

öreg

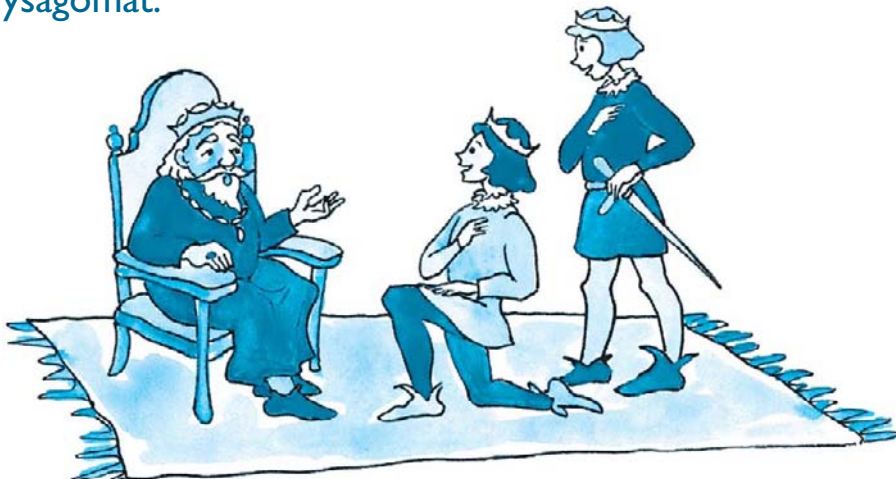
idős

vén

Élt egyszer egy \_\_\_\_\_ király. Nagyon \_\_\_\_\_ volt már, ezért magához hívatta a fiait.

– Kedves gyermekeim. \_\_\_\_\_ vagyok már, mint az országút.

Amelyikőtök elhozza nekem az élet vizét, annak adom a fele királyságomat.



# Elválasztás három mássalhangzó között

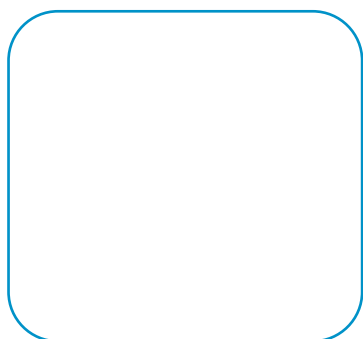
1. a) Olvasd el a szólásokat!

Valakinek a malmára hajtja a vizet. Rendben van a szénája. Nagyobb a füstje, mint a lángja. Tartja a hátát valamiért.

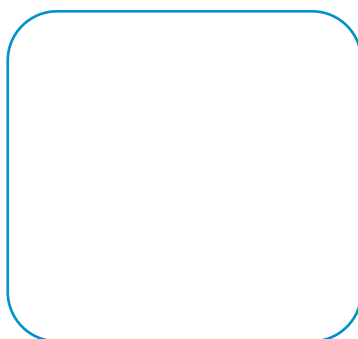
b) Álló egyenessel válaszd el a szótaghatárokat a mondatokban!

c) Magyarázd meg a szólások jelentését!

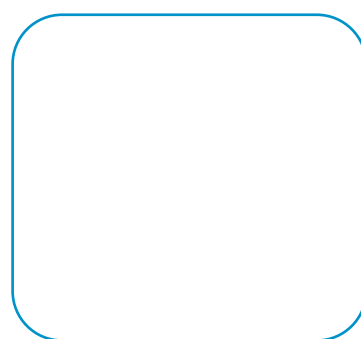
2. a) Írd a vonalra szótagolva a szavakat!



zöldség



hangszer



krumpli

---

---

---

b) Rajzold a szavak fölé a jelentésüket!

3. Tollbamondással írd le az írásfüzetbe a szókapcsolatokat!

kellemes illat, zajos piac, forró tea, mély folyó, olcsó dió, terebélyes meggyfa, jóságos óriás, süllyedő hajó, sűrű erdő, csillogó gyűrű

4. Betűkapcsoló

Ue

Ua

Ui

Uu



5. a) Dolgozz az írásfüzetben!

A nagytakarítás

- m** Tavasszal nagytakarítás van a sünöknél. Egyik reggel munkához látnak. A sünmama elmondja az aznapi feladatokat. Először a lehullott leveleket söprik össze a kertben. A sünmama ilyenkor alaposan kiszellőzteti a szobát is. A bútorokat kihordják az udvarra.
- e** Süni a kútról hozza a vizet, Tüsi pedig a padlót súrolja fel.
- t** Délután visszatesznek mindent a helyére. Este friss virággal díszítik a szobát. A sünök büszkék arra, hogy mindig rendben tartják a házukat.

b) Állítsd sorrendbe a képeket a szöveg alapján!



c) Szótagolva írd le az írásfüzetbe azokat a szavakat, amelyekben három mássalhangzó van egymás mellett!

6. Betűkapcsoló

El

Es

Eg

# A t és az s kapcsolódása

1. a) Olvasd el a versrészletet!

A büszke borzanya összetoborzott  
néhány csellengő borzot,  
hogy szívének féltett kincsét,  
hat kicsinyét megtekintsék.

(Romhányi József: Borz)



b) Húzd alá azt a szót, amelyiknek az írása eltér a kiejtéstől!

2. a) Folytasd a szavak írását a megadott példa szerint!

segít

világít

hajlít

gyújt

segít

b) Alkoss a toldalékokat kapott szavakkal mondatokat!

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

3. Olvasd el a mondatokat, majd írd le őket emlékezetből!

Nyáron gyűjts, télen fűts!

Tartsd a szádat!

4. Betűkapcsoló

ts

cs

ccs

5. Pótold a hiányzó betűket! **ts** vagy **ccs**?

ö\_\_e, segí\_\_ég, gyűj\_\_ük, re\_\_en, lo\_\_an, bará\_\_ág,  
csü\_\_en, készí\_\_en, kenő\_\_el, men\_\_ég

6. a) Dolgozz az írásfüzetben!

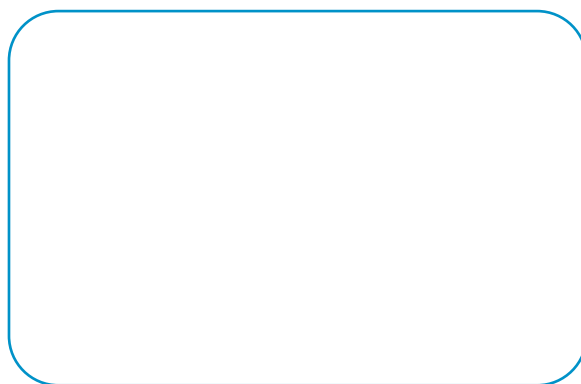
Az álarcos bál

**m** Nyusziék erdei mulatságra készülődnek. Este felkerekednek, és elindulnak az álarcos bálba. Sötétségbe burkolódzik az erdő.

**t** Nyuszi öccse, Tappancs vidáman ugrándozik a latyakos úton. Észre sem veszi, hogy sár fröccsen a bundájára.

**i** A bálban... (Folytasd a megkezdett mondatot, és fejezd be a mesét!)

b) Rajzold le, milyen jelmezt ölthetett magára Tappancs! Színezd ki a képet!



c) Húzd alá azokat a szavakat, amelyekben **ts**-t és **ccs**-t találsz! Másold le őket szótagolva!

---

---

---

---

---

---

---

---

7. Betűkapcsoló

dz

dn

do

dá

---

---

---

---

---

---

---

---

# TARTALOMJEGYZÉK

BEVEZETŐ .....	3
MONDAT, SZÓ, HANG ÉS BETŰ .....	4
A HANGOK ÉS A BETŰK .....	6
Az ábécé betűi .....	6
A betűrend .....	8
A MAGÁNHANGZÓK HOSSZÚSÁGA .....	10
Mikor <b>i</b> és mikor <b>í</b> ? .....	10
Mikor <b>o</b> és mikor <b>ó</b> ? .....	12
Mikor <b>ö</b> és mikor <b>ő</b> ? .....	14
Mikor <b>u</b> és mikor <b>ú</b> ? .....	16
Mikor <b>ü</b> és mikor <b>ű</b> ? .....	18
A MÁSSALHANGZÓK HOSSZÚSÁGA .....	20
Hosszú egyjegyű mássalhangzók .....	20
Hosszú kétjegyű mássalhangzók .....	24
Hosszan ejtjük, röviden írjuk .....	27
EGY HANG, KÉT BETŰ .....	28
Mikor használunk <b>j</b> betűt? .....	28
Mikor használunk <b>ly</b> betűt? .....	30
MELYIK SZÓT ÍRJUK NAGY KEZDŐBETŰVEL? .....	35
A SZAVAK JELENTÉSE .....	36
Az egyszerű szavak .....	36
Az összetett szavak .....	37
Rokon értelmű szavak .....	38
Ellentétes jelentésű szavak .....	40
SZÓTAGOLÁS, ELVÁLASZTÁS .....	42
Elválasztás két vagy több magánhangzó között .....	42
Két magánhangzó között egy mássalhangzó .....	44
Elválasztás két mássalhangzó között .....	46

Elválasztás három mássalhangzó között .....	48
Hosszú kétjegyű mássalhangzók elválasztása .....	50
<b>A SZAVAK CSOPORTOSÍTÁSA. TOLDALÉKOLÁS .....</b>	<b>51</b>
Milyen? .....	51
Mit csinál? .....	53
Mit? .....	55
Miről? Mitől? .....	56
<b>A SZAVAK SZERKEZETE.</b>	
<b>A MÁSSALHANGZÓK TALÁLKOZÁSA .....</b>	<b>57</b>
Az <b>l</b> és a <b>j</b> kapcsolódása .....	57
A <b>d</b> és a <b>j</b> kapcsolódása .....	59
A <b>t</b> és a <b>j</b> kapcsolódása .....	60
A <b>t</b> és az <b>s</b> kapcsolódása .....	62
Az <b>n</b> és a <b>j</b> kapcsolódása .....	64
<b>A MONDATFAJTÁK .....</b>	<b>66</b>
A kijelentő és a kérdő mondat .....	66
<b>A SZÖVEG .....</b>	<b>69</b>
<b>GYAKORLÁS .....</b>	<b>70</b>
<b>HELYESÍRÁSI SZÓJEGYZÉK .....</b>	<b>74</b>
<b>A TALÁLÓS KÉRDÉSEK MEGFEJTÉSE .....</b>	<b>74</b>

A munkafüzet szerzőjének szövegeit névmegjelölés nélkül közöljük.



Kiadja a Mozaik Kiadó, 6723 Szeged, Debreceni u. 3/B. Tel.: (62) 470-101, Fax: (62) 554-666  
 E-mail: kiado@mozaik.info.hu • Honlap: www.mozaik.info.hu  
 Felelős kiadó: Török Zoltán • Grafikus: Deák Ferenc  
 Felelős szerkesztő: Árokszállási Ildikó, Solymosy Boglárka • Műszaki szerkesztő: Pálnik Tamás  
 Készült az Innovariant Kft.-ben, Szegeden • Felelős vezető: Drágán György  
 Terjedelem: 9,79 (A/5) ív • 2013. május • Tömeg: 224 g • Raktári szám: MS-1521T